

Retsudvalget
Folketinget
Christiansborg

Per email til Ketty Gammelgaard reu@ft.dk

København, den 18. januar 2016

Udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven: Udveksling af oplysninger om tegn på radikaliserings og ekstremisme, L 78, 2015.

Til brug for udvalgets drøftelser af lovforslag nr. 78 (2015) skal Den Danske Helsinki-Komiteé for Menneskerettigheder fremkomme med følgende bemærkninger:

Komiteén skal anbefale, at borgere, der er løsladt efter varetægtsfængsling, orienteres om en eventuel indberetning om mistanke om radikaliserings til kommunen og indholdet af indberetningen.

Det fremgår af lovforslaget, at Kriminalforsorgen uden samtykke eller oplysningspligt får adgang til at videregive private oplysninger til kommunen (KSP-samarbejdet) om varetægts- eller varetægts-surrogatanbragte, hvis Kriminalforsorgen vurderer, at den varetægts- eller varetægtsurogatanbragte skønnes at være radikaliseret eller i risiko for at blive det.

Formålet med denne oplysningsadgang er at forebygge kriminalitet i form af terror, opfordring eller støtte til terrorhandlinger og andre ekstremistisk motiverede forbrydelser og at hjælpe og støtte den indsatte i forbindelse med løsladelsen. Helsinki-Komiteén finder formålet prisværdigt, idet der er tale om forebyggelse af alvorlig kriminalitet gennem støtte i forbindelse med løsladelsen. Komiteén finder det dog betænkeligt at give Kriminalforsorgen adgang til at videregive private oplysninger om borgere, der er blevet løsladt efter at have været varetægtsfængslede eller surrogatanbragte, uden at borgeren bliver orienteret om indberetningen og indholdet. Borgeren gives dermed ikke mulighed for at berigtige forkerte oplysninger. Der er tale om borgere, der ikke er dømt, og hvor en dommer har vurderet, at der ikke er grundlag for fortsat varetægtsfængsling.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at radikaliserings er en proces som foregår på forskellig måde og over en kortere eller længere periode og som kan medføre risiko for kriminalitet, men ikke behøver at gøre dette. Der er således ikke tale om et entydigt indhold eller proces, men derimod om et område, der indeholder en betydelig mængde af skøn. Det vil således ikke for den enkelte borger være åbenbart, om man er indberettet, og en mulighed for indberetning vil derfor efterlade alle borgere, der er løsladt efter varetægtsfængsling i uvished om, hvorvidt vedkommende er indberettet og i givet fald, hvad der er indberettet

Komiteén er opmærksom på, at det fremgår af Justitsministeriets vejl. nr. 90 af 17. november 2011 om KSP-samarbejdet pkt. 6.2, at den enkelte vil kunne anmode om at få indsigt i de udvekslede oplysninger, og at en sådan anmodning som altovervejende hovedregel skal imødekommes. Det skal dog bemærkes, at der ikke er notatpligt, hvorfor borgeren ikke med sikkerhed ved, om der er videregivet oplysninger og i givet fald hvilke oplysninger, der er videregivet. Jfr. vejl. pkt 6.1.

Det oplyses, at videregives fortrolige oplysninger i strid med de foreslåede regler vil der være tale om brud på tavshedspligten, som vil kunne straffes. Den retsgaranti, der er fastslået her, vil ikke med sikkerhed kunne anvendes i den her omtalte situation pga. manglende notatpligt.

Komiteen skal jfr. oven for anbefale, at der er en orienteringspligt af borgere, der er indberettet samt en pligt til at oplyse, hvad der er indberettet. En sådan pligt vil betyde, at alle, der ikke er indberettede, ej heller behøver at være bekymrede herfor, og at indberettede borgere får mulighed for at gøre indsigelse, hvis grundlaget for indberetningen er urigtig.

Det skønnes endvidere vanskeligt at se, hvorledes man kan arbejde med en borger uden at fortælle vedkommende om årsagen til ens bekymring.

Med venlig hilsen

Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder

Bodil Philip
Fhv. f ngselsinspekt r

Karsten Fledelius
Formand, universitetslektor